

Informe sobre els abusos sexuals en el col·legi Jesuïtes Casp - Sagrat Cor de Jesús

**Anàlisi del cas, recomanacions a persones
afectades i proposta de mesures urgents**

Grup d'exalumnes de Jesuïtes Casp*

Maig de 2024

*Grup format per exalumnes de diferents promocions sorgit arran del coneixement dels casos d'abusos a Jesuïtes Casp.

RESUM EXECUTIU

Ni des dels drets humans ni des de la fe cristiana són admissibles els abusos sexuals a menors, la seva sistematització, el seu encobriment i les conseqüències al llarg de la vida que deixen en cadascuna de les víctimes.

Per als casos d'abusos sexuals a menors en el col·legi Jesuïtes Casp, la cronologia dels fets confirma que sense la pressió social i mediàtica no s'haguessin produït passes per part de la Companyia de Jesús per esclarir els fets i assumir responsabilitats. La resposta de la Companyia de Jesús ha estat reactiva als esdeveniments succeïts i confirma que no van actuar d'ofici com a mínim des del moment en què van rebre les denúncies per part d'*El País* els anys 2021 i 2022. Un any després que el cas hagi saltat a l'esfera pública, a dia d'avui considerem que la Companyia de Jesús no ha fet passes prou significatives per a incidir en la veritat, la justícia i la reparació dels abusos sexuals que durant dècades es van dur a terme al col·legi Jesuïtes Casp - Sagrat Cor de Jesús.

Aquest document té l'objectiu d'analitzar el cas i traslladar recomanacions a les persones afectades, i peticions i propostes de mesures urgents a la Companyia de Jesús i les institucions públiques. També, fer un acte de transparència en relació a les actuacions realitzades per part del grup de suport a les persones afectades que es va constituir inicialment, així com posar a disposició la informació recollida.

Resum de recomanacions, peticions i propostes del document:

1 recomanació: Si has estat víctima d'abusos sexuals, denuncia-ho a la policia, encara que el cas sembli prescrit

5 peticions a la Companyia de Jesús sobre el cas de Jesuïtes Casp

- Petició Jesuïtes 1. Lliurament d'informació a les autoritats públiques pertinents
- Petició Jesuïtes 2. Explicitació de les actuacions envers els abusadors i les víctimes
- Petició Jesuïtes 3. Transparència amb les parts afectades
- Petició Jesuïtes 4. Personació com a acusació d'ofici de la Companyia de Jesús
- Petició Jesuïtes 5. Assumpció de responsabilitats dels equips directius

3 peticions a les institucions sobre el cas de Jesuïtes Casp

- Petició institucions 1. Canal institucional únic on adreçar les víctimes i protocol d'actuació
- Petició institucions 2. Investigació pública i independent del cas Jesuïtes Casp
- Petició Institucions 3. Creació d'una comissió de seguiment del cas Jesuïtes Casp

6 propostes de mesures urgents adreçades a les institucions competents per als casos d'abusos en centres educatius succeïts en el passat

- Proposta 1. Canal de denúncia i unitat de suport a les víctimes únic, públic i independent
- Proposta 2. Elaboració d'un protocol específic de gestió interdepartamental per detectar, atendre i donar suport a les persones abusades en centres educatius en el passat i prevenir les que puguin succeir en el present i futur
- Proposta 3. Establiment de mecanismes de justícia restaurativa i de compensació a les víctimes
- Proposta 4. Reunió conjunta de totes les institucions implicades
- Proposta 5. Pronunciament públic i elevació d'una proposta parlamentària per tal que els delictes d'abusos sexuals a menors no prescriviguin
- Proposta 6. Creació de jutjats especialitzats en infància

JUSTIFICACIÓ	4
PREÀMBUL	5
PART 1. CAS D'ABUSOS A JESUÏTES CASP - SAGRAT COR DE JESÚS	8
1. Antecedents	9
2. Actuacions realitzades pel grup de suport	9
3. Anàlisi dels casos rebuts	11
3.1. Casos de víctimes	11
3.2. Jesuïtes implicats	12
3.3. Testimonis, modus operandi i patrons dels abusadors i de la institució	12
4. Anàlisi i valoració de la resposta per part de la Companyia de Jesús	13
4.1. Anàlisi de les actuacions públiques de la Companyia de Jesús	13
4.2. Valoració de la resposta de la Companyia de Jesús	15
5. Anàlisi dels mecanismes de denúncia i atenció a víctimes identificats	16
6. Peticions sobre el cas de Jesuïtes Casp	17
6.1. Peticions adreçades a les institucions competents de l'administració	18
Petició institucions 1. Canal institucional únic on adreçar les víctimes i protocol d'actuació	18
Petició institucions 2. Investigació pública i independent del cas Jesuïtes Casp	18
Petició Institucions 3. Creació d'una comissió de seguiment del cas Jesuïtes Casp	19
6.2. Peticions adreçades a la Companyia de Jesús	19
Petició Jesuïtes 1. Lliurament d'informació a les autoritats públiques pertinents	19
Petició Jesuïtes 2. Explicitació de les actuacions envers els abusadors i les víctimes	19
Petició Jesuïtes 3. Transparència amb les parts afectades	19
Petició Jesuïtes 4. Formulació d'acusació d'ofici per part de la Companyia de Jesús	20
Petició Jesuïtes 5. Assumpció de responsabilitats dels equips directius	20
PART 2. RECOMANACIÓ A PERSONES AFECTADES PER ABUSOS SEXUALS AL COL·LEGI JESUÏTES CASP	21
Recomanació	
Si has estat víctima d'abusos sexuals, denuncia-ho a la policia, encara que sembli prescrit	22
PART 3. PROPOSTES DE MESURES URGENTS ADREÇADES A LES INSTITUCIONS COMPETENTS PER ALS CASOS D'ABUSOS EN CENTRES EDUCATIUS SUCCEÏTS EN EL PASSAT	23
Proposta 1. Canal de denúncia i unitat de suport a les víctimes únic, públic i independent	24
Proposta 2. Elaboració d'un protocol específic de gestió interdepartamental per detectar, atendre i donar suport a les persones abusades en centres educatius en el passat i prevenir les que puguin succeir en el present i futur	25
Proposta 3. Establiment de mecanismes de justícia restaurativa i de compensació a les víctimes	27
Proposta 4. Reunió conjunta de totes les institucions implicades	27
Proposta 5. Pronunciament públic i elevació d'una proposta parlamentària per tal que els delictes d'abusos sexuals a menors no prescrivin	28
Proposta 6. Creació de jutjats especialitzats en infància	28
ANNEX. CARTA ADREÇADA AL COL·LEGI JESUÏTES CASP EL 22 DE MAIG DE 2023	29

JUSTIFICACIÓ

Ni des dels drets humans ni des de la fe cristiana són admissibles els abusos sexuals a menors, la seva sistematització, el seu encobriment i les conseqüències al llarg de la vida que deixen en cadascuna de les víctimes.

Tot i que a nivell estadístic els abusos sexuals a infants i joves es produeixen principalment en l'àmbit domèstic, les dades i investigacions internacionals confirmen que l'Església Catòlica ha estat un dels entorns institucionals i amb caràcter públic amb major nombre d'abusadors sexuals i de víctimes de pederàstia. Només a França com a mínim 216.000 menors en van ser víctimes en el si de l'Església Catòlica francesa en els darrers 70 anys, una xifra que arriba a les 330.000 víctimes si també es comptabilitzen els abusos comesos per personal laic.

A l'Estat espanyol no s'havia iniciat cap procés general d'investigació i reparació en aquest àmbit fins el mes de març de 2022, quan institucions i activistes contra la pederàstia a l'Església Catòlica [van demanar](#) en roda de premsa en el Col·legi de Periodistes de Catalunya una comissió de la veritat que investigués els abusos sexuals perpetrats entre 1945 i el 2021 atès que els canals habilitats fins ara per la pròpia Església o l'administració (com el Síndic de Greuges) no han estat efectius. Posteriorment, a l'octubre de 2023, el Defensor del Pueblo va publicar el document [Informe sobre abusos sexuales en el ámbito de la Iglesia católica y el papel de los poderes públicos. Una respuesta necesaria](#). Arran d'aquest informe, recentment s'ha fet pública la proposta del Govern espanyol per indemnitzar a les víctimes d'abusos sexuals a l'Església.

Tenint en compte el context internacional i estatal esbossat, el present informe té l'objectiu d'incidir en la veritat, la justícia, la reparació i la garantia de no repetició dels abusos sexuals que durant dècades es van dur a terme al col·legi Jesuïtes Casp - Sagrat Cor de Jesús. Addicionalment, també pretén aportar elements i informacions per valorar si, més enllà dels dos casos més mediàtics de Lluís To i Francesc Peris, existeixen altres abusadors, víctimes i encobridors que poden fer pensar que els abusos sexuals als col·legis dels Jesuïtes podien ser una pràctica més àmplia i sistèmica. Finalment, l'informe inclou anàlisis i propostes per tal de protocolaritzar una resposta efectiva a qualsevol abús sexual que s'hagi produït en contextos escolars religiosos o que puguin denunciar-se en un futur, tot exigint a l'Església Catòlica una col·laboració transparent i eficaç i instant a les institucions competents a exercir les funcions legislativa, executiva i judicial, segons s'escaigui, per tal de garantir els drets de les persones afectades.

Ni les víctimes dels abusos, ni la comunitat escolar dels jesuïtes, ni les persones creients en la fe cristiana, ni la societat en general ens podem permetre deixar passar el cas Jesuïtes Casp. Fer-ho significaria construir una societat que vulnera els drets humans més bàsics i una Església que se salta els principis i els valors fonamentals de la fe cristiana.

PREÀMBUL

Com a conseqüència de la magnitud de l'escàndol d'abusos sexuals perpetrats per part de Francesc Peris i de la pressió rebuda per part de víctimes, d'exalumnes i dels mitjans de comunicació, la Companyia de Jesús en els darrers mesos ha fet les primeres passes per afrontar uns fets silenciats durant dècades. La darrera informació apareguda el 7 de maig de 2024, gairebé un any després, ha portat als Jesuïtes a confirmar finalment el reconeixement dels abusos per part de l'agressor des de 1972.

En aquest temps, s'ha pogut constatar la valentia de moltes víctimes a Barcelona i a Bolívia que, trencant el silenci, han reclamat **veritat, justícia, reparació i garantia de no repetició**. Sense elles, aquests actes probablement no haurien arribat a sortir mai a la llum pública; ni s'haguessin pogut començar a **identificar els culpables així com els necessaris responsables** que van permetre, durant dècades, que infants i joves de diferents generacions vinculats a Jesuïtes educació patissin abusos sense rebre el suport necessari per poder denunciar-ho llavors ni fins un temps molt recent.

Arran del cas Peris, mitjançant una carta tramesa a la institució dels Jesuïtes el 22 de maig de 2023 (veure Annex), exalumnes de diferents promocions traslladaven a la Companyia de Jesús un seguit de 7 peticions. Posteriorment, per mostrar suport amb el camí emprès per les víctimes i per fer seguiment de l'evolució de les reclamacions traslladades mitjançant la carta, un grup d'exalumnes hem continuat recollint casos i testimonis per escrit sobre aquests i altres abusos al Col·legi Casp. Fruit d'aquest procés s'ha elaborat el present informe amb la voluntat que pugui ser d'utilitat per a les persones afectades i que representi un **punt d'inflexió en l'abordatge d'aquests casos tant per part de la Companyia de Jesús com de les institucions públiques** amb competències sobre la matèria.

Sobre les reclamacions emeses en aquella carta i la resposta donada fins al moment pels Jesuïtes, fem les següents valoracions:

Petició 1 de la carta: Emetre un comunicat públic de condemna i rebuig als fets investigats i publicats pel diari El País com a primera mesura d'assumpció de responsabilitat per part de la institució.

Tal com es recull en l'informe, la Companyia de Jesús ha realitzat en aquests mesos diversos comunicats i declaracions on s'ha pogut observar la gradual evolució en la seva resposta i argumentació fruit de la creixent pressió mediàtica i social. En el primer comunicat de maig de 2023, únicament lamentaven els fets, citaven tan sols el cas de conducta inapropiada 2005 i no feien cap esment a les denúncies sobre Francesc Peris dels anys 70 que, com a mínim, eren públiques des de 2021. Un any després, s'observa una evolució en el discurs i en l'assumpció dels fets, que culmina amb les declaracions de Pau Vidal a TV3 fent públic el reconeixement d'abusos des de 1972 per part de Francesc Peris (perquè l'abusador ha consentit a fer-ho públic). En les declaracions no fa cap esment a la necessitat de justícia.

Petició 2 de la carta: Posar-se a disposició de les víctimes i oferir-los un canal per facilitar el contacte entre possibles persones que vulguin denunciar els fets per la via judicial o que vulguin iniciar un procés de cura col·lectiu.

Jesuïtes Educació té actiu des de 2018 el Canal Protecció Jesuïtes. Tanmateix, tal com s'abunda al llarg de l'informe, aquest canal no reuneix les garanties necessàries d'independència. D'altra banda, es constata que aquest mecanisme no ha estat útil per posar en contacte diferents víctimes que volguessin denunciar els fets per la via judicial o iniciar un procés de cura col·lectiu. Tampoc ha implicat accions de reparació, indemnitzacions, retirada de reconeixement a agressors, etc. fins que els fets han trascendit a l'opinió pública. L'estiu de 2023 van posar a disposició un nou canal de mediació i justícia restaurativa contractat per la pròpia Companyia que tampoc no reuneix les necessàries garanties d'independència. Jesuïtes tampoc no s'ha posat en contacte amb altres víctimes que han utilitzat altres canals per trasllada'ls-hi el seu suport o informació que pogués ser-los d'utilitat.

Petició 3 de la carta: Mantenir una investigació interna per conèixer si els diferents trasllats de centre de Francesc Peris en diferents períodes van estar mediat per possibles denúncies o per indicis de possibles abusos. Investigar possibles abusos d'altres jesuïtes així com els encobriments per fer-los possibles i, si s'escau, denunciar-los per la via judicial. Apartar de l'exercici de la seva activitat i dels seus càrrecs qualsevol persona implicada en aquests casos.

Encara no s'han donat a conèixer els resultats de les investigacions —encarregades pels propis jesuïtes a una empresa privada d'advocats— dutes a terme per Jesuïtes i, per tant, no es disposa de la relació de denúncies o indicis de possibles abusos dels que es tenia constància en relació amb Francesc Peris. La informació que consti en els arxius o rebuda mitjançant el Canal Protecció Jesuïtes no s'ha fet pública tampoc fins al moment ni s'ha fet al·lusió a la necessària responsabilitat de terceres persones de la institució necessàriament informades dels fets. D'altra banda i tal com detallem a l'informe, el grup de seguiment hem pogut recollir casos d'abusos a Casp de fins a tres jesuïtes diferents, tenint en compte que s'han considerat únicament els casos rebuts per escrit i no altres possibles denúncies a persones vinculades a Jesuïtes que han aparegut a la premsa. En les darreres declaracions a mitjans, la Companyia de Jesús ha descartat personar-se com a acusació d'ofici.

Petició 4 de la carta: Retirar qualsevol reconeixement a Francesc Peris així com a qualsevol altra persona autora o còmplice de fets com els denunciats.

No s'ha pres cap mesura exemplar sobre la persona de Francesc Peris. Malgrat la necessitat de reparació de les víctimes, Francesc Peris continua sent part de la Companyia de Jesús vivint en una comunitat de Jesuïtes, sense considerar-se la seva expulsió. Tampoc s'han emprès cap mesura en referència a altres abusadors denunciats als mitjans o bé a la justícia.

Petició 5 de la carta: Col·laborar amb els mitjans de comunicació per tal que l'opinió pública sigui coneixedora dels fets i contribuir així a construir un rebuig social col·lectiu i, el que és més important, per tal de prevenir i evitar aquesta xacra que s'ha produït en les darreres dècades i de manera reiterada en el si de l'Església catòlica.

Jesuïtes ha donat testimoni en diversos mitjans circumscribint els casos d'abusos a dos Jesuïtes de la Companyia, sense fer esment a altres jesuïtes que han estat denunciats per la via judicial o per altres canals. Tampoc no estableix cap connexió entre els casos individuals i la seva estructuració dins de centres educatius catòlics.

Petició 6 de la carta: Assegurar que en tots els centres educatius de l'ordre dels Jesuïtes s'estableixen protocols i mesures que proporcionin entorns segurs a tots els infants i joves. Cal vetllar, especialment, per la seva implantació en altres països, on la legislació pugui ser més laxa i/o en entorns on l'alumnat pugui ser més vulnerable.

S'ha establert el Protocol Entorno Seguro.

Petició 7 de la carta: Sumar-se a les veus que demanen que els delictes de pederàstia i violència sexual contra menors no prescrivin.

Ni la Companyia de Jesús ni l'Església Catòlica s'han sumat fins al moment a aquestes reclamacions.

Per tots aquests motius i per assegurar la veritat, la justícia, la reparació i la garantia de no repetició, hem elaborat el present informe tot recollint una anàlisi del cas i la sèrie de recomanacions, peticions i propostes s'hi detallen.

PART 1. CAS D'ABUSOS A JESUÏTES CASP - SAGRAT COR DE JESÚS

1. Antecedents

En data 13 de maig de 2023 el diari *El País* publica la [notícia](#) sobre els abusos sexuals perpetrats pel jesuïta Francesc Peris en un dels centres de la Companyia de Jesús a Bolívia. La mateixa font indica que aquests fets ja van ser denunciats el 2021 al Vaticà i a la Conferència Episcopal Espanyola i que des de la institució dels Jesuïtes es va anunciar públicament que s'investigarien els fets.

Dos anys després de la denúncia no només no s'havia produït un posicionament ferm i públic de condemna per part de la institució i en particular del col·legi Jesuïtes Casp, sinó que segons es desprèn de les informacions d'*El País*: “La Companyia de Jesús es nega a donar informació sobre Chesco i el seu trasllat al país andí”.

D'acord amb les investigacions realitzades pel diari *El País*¹ i les denúncies rebudes per aquest mitjà, es pot constatar que no es tracta de casos aïllats pel que fa a l'Església Catòlica en general ni a la Companyia de Jesús i el col·legi Jesuïtes Casp en particular:

Anys dels fets	Acusat dels abusos	Nombre de víctimes	Publicació a premsa
1954-61	Pare R.	1	2021
Sense dades	R.A.	1	2021
1970-76	F.P.	Indeterminat	2021
1970-76	L.	Indeterminat	2021
1970-76	Germà C.	Indeterminat	2021
1984-85	F.R.	4	2022
2000-01	A.A.	4	2023(*)

Taula 1. Relació de denúncies sobre el col·legi Jesuïtes Casp recollides per *El País* en els Informes 2021 i 2022 d'abusos sexuals a l'Església Catòlica, i a *El Periòdico*(*) en notícia apareguda el 9 de novembre de 2023.

2. Actuacions realitzades pel grup de suport

Arran del coneixement dels fets publicats sobre abusos sexuals en un centre de Bolívia per part del jesuïta Francesc Peris i la manca d'assumpció de responsabilitats per part de la Companyia de Jesús, en data 22 de maig de 2023 s'adreça una carta (veure Annex) al col·legi Jesuïtes Casp i a Jesuïtes Catalunya, en còpia al Departament d'Educació, amb el suport 234 exalumnes que reclamen transparència i responsabilitats davant els fets publicats pel diari *El País* i la nul·la o tèbia resposta de Jesuïtes fins a aquell moment.

¹ El 2 de desembre del 2021 *El País* va lliurar al Papa un informe amb 251 casos inèdits a Espanya, que també va fer arribar el 10 de desembre al president de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE). El 2022 *El País* enviava un segon informe a la Conferència Episcopal Espanyola i al Vaticà per informar-los de nous fets denunciats.

La publicació de la carta desencadena un seguit de reaccions que passen pel ressò que se'n fan des dels mitjans de comunicació, l'aparició de noves víctimes en el context del centre educatiu de Jesuïtes Casp i la resposta reactiva i gradual per part de la Companyia de Jesús a la llum dels diferents fets que es van publicant. També es reben contactes de part de diverses institucions per col·laborar en l'esclariment dels fets i la seva resposta (Departament d'Educació, Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona, Sindicatura de Greuges de Catalunya).

Fruit d'aquests esdeveniments i de la constatació que la durada, l'abast i la gravetat dels fets podia ser molt superior a les primeres publicacions d'*El País*, es va decidir constituir un grup de suport a les persones afectades per abusos sexuals en el col·legi Jesuïtes Casp. La creació d'aquest grup juntament amb l'elaboració de la carta col·lectiva suposa un punt d'inflexió respecte la resposta social donada fins al moment davant del coneixement d'abusos produïts en l'esfera d'un centre educatiu, que fins ara i en el millor dels casos s'havien gestionat en l'àmbit privat i sense una resposta col·lectiva.

Actuació	Data	Instituciones implicades
Carta d'exalumnes reclamant esclariment dels fets	22 de maig de 2023	234 Exalumnes col·legi Jesuïtes Casp La carta es fa arribar a Jesuïtes Casp, Jesuïtes Educació i s'informa al Departament d'Educació com a administració educativa competent.
Reunió amb el Departament d'Educació	29 de maig de 2023	Reunió amb la Directora General d'Alumnat i amb la Unitat de Suport a l'Alumnat en situació de Violència (USAV), ambdós pertanyents al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. A la mateixa es convida a participar-hi a l'Associació d'Antics Alumnes de Casp.
Reunió informativa oberta a la comunitat d'exalumnes de Casp	29 de maig de 2023	Reunió adreçada a la comunitat d'exalumnes. A la mateixa es convida a participar-hi a l'Associació d'Antics Alumnes de Casp.
Reunió amb la Sindicatura de Greuges de Catalunya	23 de juny de 2023	Reunió amb Clara Casado i Judit Sartorio, assessores de la Sindicatura de Greuges.
Reunió adreçada a persones afectades per abusos sexuals	27 de juny de 2023	Trobada col·lectiva entre les víctimes d'aquests abusos amb informació sobre possibles vies legals.

Taula 2. Relació d'actuacions realitzades pel grup de suport sorgit a arrel de la carta a persones víctimes d'abusos sexuals al col·legi Jesuïtes Casp.

La finalitat del grup de suport és la de trencar amb la dinàmica que pateixen les víctimes i que fins ara ha estat habitual: el secret i silenci que acompanyen l'abús infantil sumat a la

manca de suport per part de l'entorn². Com a exalumnes del col·legi Jesuïtes Casp sentim la responsabilitat moral de situar-nos al costat de les víctimes per tal de demanar l'esclariment dels fets, l'assumpció de responsabilitats per part de la Companyia de Jesús i la implementació de mesures de justícia i reparació.

Al mateix temps, davant la constatació que els mecanismes actuals de detecció, atenció i suport a víctimes d'abusos sexuals en centres educatius en el passat no són efectius ni es despleguen per igual per a tota la potencial població afectada, el grup de suport ha treballat per identificar necessitats i propostes de mesures que s'adrecen a les diferents autoritats competents en aquest àmbit per tal que es prenguin en consideració de manera urgent.

3. Anàlisi dels casos rebuts

A partir de la difusió de la carta del 22 de maig, van contactar amb nosaltres diferents persones per compartir situacions i casos d'abusos.

A continuació fem una anàlisi dels casos rebuts. Cal tenir en compte que el canal emprat per les persones afectades i que s'han tingut en consideració a efectes de comptabilització de casos ha estat el correu electrònic, inicialment una adreça de correu personal i posteriorment a l'adreça afectats.casp@gmail.com. Per tot plegat, en el recompte NO s'hi inclouen els casos que hagin utilitzat les següents vies: l'aparició en mitjans de comunicació (a excepció dels que s'han adreçat de manera directa al grup de suport); peticions adreçades a Entorn Segur de la Companyia de Jesús; peticions adreçades a la Sindicatura de Greuges; peticions adreçades a l'Associació d'Antics Alumnes de Casp; denúncies policials; testimonis rebuts de manera no documentada (whatsapp, testimonis en reunions, converses telefòniques, etc.).

3.1. Casos de víctimes

Des dels correus esmentats, s'ha rebut notícia d'un total de 15 casos.

En relació als testimonis rebuts per part de persones afectades però també per part de la comunitat d'exalumnes no afectada directament per abusos es confirma la tesi que exposa la Sindicatura de Greuges en el seu informe³ sobre que "...els abusos sexuals eren una pràctica habitual en el context que exposaven i que afectaven molts altres nois o noies."

Així mateix algunes persones abusades que han fet públic el seu testimoni també han rebut altres casos de persones que van patir abusos i que no volen sortir a la llum.

² Informe Sindicatura apartat 4.6.3 Silenci.

³ Informe sobre la prevenció i reparació dels abusos sexuals infantils per representants de l'Església catòlica. Octubre 2020. Apartat 4.5.

3.2. Jesuïtes implicats

Mitjançant el canal de correu obert pel grup de suport s'han identificat tres persones abusadores de la comunitat de Jesuïtes amb la següent distribució del nombre de casos:

- Francesc Peris (12)
- Nom no fet públic a premsa en la data de rebre el correu electrònic (1)
- Eudald Garcia Cots (2)

En aquesta relació no s'hi inclouen els casos del jesuïta Francesc Roma ni el de l'infermer religiós Amado A. que, tot i ser públics, no s'han rebut per mitjà escrit.

3.3. Testimonis, *modus operandi* i patrons dels abusadors i de la institució

Sense vulnerar la confidencialitat dels testimonis rebuts, es recullen a continuació algunes de les vivències i anàlisis expressades en els casos rebuts:

- **Les emocions del passat encara estan ben presents en les víctimes o han despertat a arrel de les notícies:** la cobertura mediàtica ha generat diferents reaccions emocionals entre les víctimes i la comunitat escolar. En destaquem les següents:
 - Retorn de records enterrats: “érem nenes”, “érem adolescents”, “ell tenia 50 anys”, recordar el bloqueig com a víctimes i recordar no atrevir-se a moure's quan passava.
 - Descobriments: descobrir que no eren les úniques víctimes, descobrir que no era normal allò que passava, descobrir que “no era culpa meva”, “treure's un pes de la consciència”.
 - Indignació amb l'escola i la Companyia de Jesús: incredulitat respecte que no sabessin el que passava, indignació amb la desprotecció que van viure incloent el professorat i els càrrecs de responsabilitat, clam perquè facin el que haurien d'haver fet llavors. Algun testimoni també demana que aquests fets no serveixin per qüestionar el model d'escola que els Jesuïtes representen ni els actuals professionals que hi treballen.
 - Voluntat de col·laboració per a l'esclariment dels fets malgrat que és “complicat emocionalment”: solidaritat i recolzament amb les altres víctimes, col·laboració amb les accions que es facin, demanda explícita de la condemna dels fets, exigir que el col·legi faci ara “el que hauria d'haver fet”, compartir experiències amb les altres víctimes.
 - Agraïment pel suport del col·lectiu d'exalumnes signants de la carta adreçada a Jesuïtes Casp.
- **Patrons i dinàmiques pensades i recurrents:** la forma de procedir semblava estudiada i mesurada per part dels abusadors, generaven la normalització dels abusos per part de l'alumnat, amb un perfil suposadament estudiat de les víctimes més vulnerables.

- Situacions: seure a la falda, abraços (apretats), petons (galta, a prop dels llavis), alè proper, mans passant pels pits, tancar amb clau (pestell), llum tènue, converses molt personals, al despatx, als recessos.
- En general, l'abusador era una persona molt propera i que es guanyava la confiança de les víctimes i de les seves famílies.

Es confirmen diversos patrons referenciats també en l'Informe de la Sindicatura de Greuges⁴ així com d'altres de nous.

- **Manca de resposta o resposta tèbia per part de la institució i els seus membres que afavoria la continuïtat dels abusos:** referència a una denúncia policial i a denúncies internes dins l'escola consistents en què la família es reunia amb algú càrrec (tutor, director) per alertar del que passava i els abusos deixaven de fer-se (“la meva mare ho va aturar”).
- **Mecanismes d'abús de poder entre abusadors i víctimes i entre els jesuïtes i la resta de la comunitat escolar (professorat):** els abusos sexuals i, quan hi va haver, la canalització de les denúncies internes no es pot deslligar de l'estructura jeràrquica de la pròpia institució jesuítica i escolar, i les relacions de poder que implicaven.

Per tot plegat i, considerant els testimonis rebuts en aquest procés de seguiment, observem que existeixen altres casos on es relacionen diferents abusadors més enllà del cas de Francesc Peris. Això fa pensar que els abusos al llarg del temps podrien formar part d'una pràctica més àmplia i sistèmica.

4. Anàlisi i valoració de la resposta per part de la Companyia de Jesús

4.1. Anàlisi de les actuacions públiques de la Companyia de Jesús

La resposta de la Companyia de Jesús ha estat reactiva als darrers esdeveniments succeïts i confirma que no van actuar d'ofici com a mínim des del moment que van rebre les denúncies per part d'*El País* els anys 2021 i 2022. A la Taula 3 es llisten les actuacions realitzades públicament en relació als fets:

Actuació	Data	Descripció
Comunicat intern de Jesuïtes Casp a la seva comunitat	15 de maig de 2023	En aquest primer comunicat intern lamenten qualsevol cas d'abusos a la Companyia de Jesús i indiquen que no els consta que abans de 2005 s'hagués rebut alguna denúncia sobre el comportament de F.P. No esmenten que tenien constància de les denúncies sobre F.P. pels fets 1970-76 des de 2021 (primer informe <i>El País</i>) ni qualsevol altra denúncia rebuda a Entorn Segur.

⁴ Informe sobre la prevenció i reparació dels abusos sexuals infantils per representants de l'Església catòlica. Octubre 2020. Apartat 4.6.

Actuació	Data	Descripció
Comunicat web de Jesuïtes Catalunya, Jesuïtes Casp	17 de maig de 2023	<p>En aquest moment la proposta de carta ja portava més de 100 adhesions i tenim constància que alguns mitjans de comunicació ja disposaven del document.</p> <p>Jesuïtes Casp publica un comunicat web on no lamenten ni condemnen els fets. Indiquen que “en relació a les informacions publicades recentment per la premsa referides a abusos comesos per un jesuïta a l’escola Casp de Barcelona, el Superior Provincial de la Companyia de Jesús a Espanya ha obert una investigació prèvia sobre els fets descrits a l’article, de cara a determinar el possible inici d’un procés canònic”. No queda clar si es refereixen als fets de Bolívia o si és sobre la denúncia dels fets a Casp (aquesta informació ja la tenien des de 2021).</p>
Carta de resposta als exalumnes signants de la carta de Jesuïtes Educació, Jesuïtes Casp	22 de maig de 2023	El contingut de la carta no s’ha difós per cap mitjà públic i el grup autor d’aquest informe tampoc no en fa cap difusió.
Roda de premsa de Jesuïtes Catalunya (comunicat)	7 de juny de 2023	<p>Roda de premsa de la Companyia de Jesús a on sembla que s’anunciaran mesures importants i, per contra, tan sols es fan lleus moviments que perpetuen l’opacitat del cas Jesuïtes Casp: es condemnen els fets, es demana perdó a les víctimes i s’anuncien les següents mesures:</p> <ul style="list-style-type: none"> • contractar un bufet d’advocats privat per fer una auditoria interna privada i pagada pels propis Jesuïtes, que són part responsable i implicada • contractar una associació externa per fer tasques de mediació amb persones afectades • contactar amb el Síndic de Greuges de Barcelona • no s’anuncia cap mesura contundent envers Francesc Peris • no s’anuncia el lliurament a les autoritats públiques pertinents de la documentació interna • no es fa cap declaració per sumar-se a les veus que demanen que els delictes d’abús sexuals a menors no prescrivin
Aparicions al voltant del documental <i>La Fugida</i>	Abril-maig de 2024	<p>Aparició en el documental <i>La Fugida</i> amb la presència de Pau Vidal, delegat de Jesuïtes Catalunya. Posterior comunicat i aparició al programa Matins de TV3 el 7 de maig de 2024.</p> <ul style="list-style-type: none"> • declaracions on s’ajusten a les evidències exposades en el documental. • confirmen els abusos de Francesc Peris des de 1972 reconeguts per ell mateix. • reconeixen que els seus esforços per demanar perdó i reparar el mal han estat insuficients i no han arribat a les víctimes • no s’anuncia l’expulsió de Francesc Peris de la Companyia de Jesús ni la personació com a acusació d’ofici. • no s’anuncia el lliurament a les autoritats públiques pertinents de la documentació interna • no es fa cap declaració per sumar-se a les veus que demanen que els delictes d’abús sexuals a menors no prescrivin

Taula 3. Relació d’actuacions realitzades per la Companyia de Jesús des de la publicació de la notícia a *El País*.

4.2. Valoració de la resposta de la Companyia de Jesús

La cronologia dels fets confirma que **sense la pressió social i mediàtica no s'haguessin produït passes per part de la Companyia de Jesús per esclarir els fets i assumir responsabilitats**. Tot i que valorem positivament que la Companyia de Jesús hagi fet alguns moviments, les passes que ha realitzat fins al moment semblen més dirigides a protegir la institució religiosa que a defensar i reparar les víctimes.

Així, pel que fa a la resposta de la Companyia de Jesús davant de les denúncies d'abusos sexuals en les darreres dècades al col·legi Jesuïtes Casp, fem les valoracions següents:

- **Els espais i protocols interns activats per la Companyia de Jesús cap a les persones afectades no han estat eficaços per a les víctimes i han estat favorables per als abusadors:** els espais i protocols habilitats pels jesuïtes per canalitzar els casos d'abusos no només no van servir per acabar amb els abusos i prevenir i protegir a les víctimes, sinó que durant dècades semblen haver servit per a tot el contrari, és a dir, per a minimitzar-los, encobrir els abusadors i perpetuar els abusos.
- **Les mesures proposades des de la publicació dels fets han estat insuficients** ja que no s'han traduït en mesures contundents i públiques envers els abusadors ni en una col·laboració proactiva per a investigar els fets per la via civil. En aquest sentit destaquem que:
 - **Mesos després de la publicació dels fets no s'ha pres cap mesura contundent en relació amb Francesc Peris** ni s'han donat a conèixer els resultats de les investigacions realitzades fins al moment.
 - Els germans jesuïtes denunciats formalment a la policia o acusats internament **no han estat expulsats mai de l'ordre i, fins fa poc, han gaudit de reconeixement social per part de la Companyia de Jesús.**
 - La Companyia de Jesús **encara no ha demanat públicament que no prescriguin els casos** de pederàstia.
 - La Companyia de Jesús **no ha comunicat quines mesures de reparació** ha pres amb les víctimes reconegudes.
- **La resposta institucional ha estat poc transparent cap a les víctimes, la comunitat educativa i l'opinió pública, i no garanteix la independència del procés:**
 - Els **canals habilitats per la Companyia de Jesús** per realitzar l'auditoria dels fets i la mediació amb les víctimes han estat contractats i pagats per la pròpia Companyia de Jesús, la qual és part implicada, i per tant **no poden garantir ni la independència ni la transparència del procés.**
 - No ens consta que la Companyia de Jesús **hagi fet arribar proactivament documents ni testimonis a la fiscalia ni a cap administració pública per tal d'esclarir fets.**

- **Un any després no s'ha fet públic cap nou informe sobre l'estat de la qüestió dels fets investigats, les conclusions obtingudes ni les noves mesures preses** ni existeix un mecanisme públic per poder assegurar que les investigacions no quedin en l'oblit.

5. Anàlisi dels mecanismes de denúncia i atenció a víctimes identificats

En el cas Jesuïtes Casp, al llarg d'aquests mesos hem pogut identificar fins a deu canals formals i informals específics on denunciar fets o posar-se en contacte com a persona afectada:

1. **Canal Protección Jesuitas (des de 2018)**: és el canal oficial de la Companyia de Jesús habilitat el 2018. Es desconeix el nombre de casos relacionats amb el col·legi Jesuïtes Casp que s'han gestionat per aquesta via. No hi ha informació pública desagregada, no apareixen publicats els noms dels jesuïtes abusadors i no es coneixen les conclusions de les investigacions ni les possibles mesures de reparació que s'hagin pogut implementar. La Companyia de Jesús en els darrers mesos també ha activat un nou canal a través de l'entitat Associació per a la Mediació, la Trobada i l'Escolta.
2. **Correu personal relacionat amb l'adhesió a la carta als Jesuïtes**: a l'adreça personal de correu que es va difondre inicialment per a rebre adhesions a la carta d'exalumnes, més enllà de rebre adhesions, diverses persones han compartit el seu cas personal. Bona part d'elles han demanat informació sobre com col·laborar en el seguiment de les demandes de la carta i algunes han demanat informació sobre com vehicular el seu cas a altres instàncies externes.
3. **Correu "afectats.casp@gmail.com"**: un cop es va decidir obrir un correu diferent al personal sobre tot allò vinculat a la carta d'exalumnes, en aquest correu també s'han rebut casos personals i se'ns ha informat d'alguna denúncia policial.
4. **Correu i protocol de l'Associació d'Antics Alumnes de Casp**: l'Associació d'Antics Alumnes dels Jesuïtes de Casp (AAC) ha posat en marxa un protocol ad hoc on ha rebut diversos casos de persones afectades. El protocol incorpora antics alumnes professionals de l'àmbit legal, comunicació, psicologia i treball social per tal d'oferir un servei el més professional i personalitzat possible. Es posen a disposició de l'antic alumne, per acompanyar-lo en el que ell/ella decideixi, facilitant recursos i posant-lo en contacte amb serveis professionals ja existents al sistema social i comunitari que puguin oferir-li atenció directe.
5. **Denúncies policials**: la policia ha estat el canal de les denúncies formals. Algunes van ser fetes abans de la publicació a premsa del cas Peris (com és el cas d'una denúncia contra Francesc Roma) i s'han conegut ara, i d'altres s'han fet precisament a arrel de la publicació a premsa de la notícia de la carta d'exalumnes. Segons informacions rebudes, la policia té una unitat d'investigació específica sobre el cas.
6. **Mitjans de comunicació**: d'ençà de la publicació de la notícia del cas Peris i la carta d'exalumnes, *El País*, *El Periódico* i *La Vanguardia* han rebut contactes i testimonis

de víctimes. No sabem si aquestes víctimes també s'han posat en contacte als correus citats anteriorment.

7. **Correu personal de víctimes aparegudes als mitjans:** l'aparició amb noms i cognoms d'algunes víctimes als mitjans ha provocat que aquestes també fossin contactades per altres víctimes. És el cas d'Enric Soler, que ha [explicat](#) que "ara està en contacte amb més denunciants i afegeix que moltes persones afectades 'li han escrit per explicar-li autèntiques barbaritats'".
8. **Bufets d'advocats contractats per les pròpies institucions eclesiàstiques:** la Conferència Episcopal va contractar el bufet **Cremades & Calvo Sotelo** (denunciaabusos@cremadescalvosotelo.com) per esbrinar els casos de pederàstia a l'Església i el 7 de juny Jesuïtes Catalunya va anunciar que contractava el bufet **Roca Junyent** per gestionar com s'ha de procedir en cada cas. Desconeixem si aquests darrers han rebut denúncies, però sí sabem que en el cas de Cremades & Calvo Sotelo han rebut casos de Jesuïtes Casp que, segons una víctima, no han rebut resposta.
9. **Síndics de Greuges, Defensors del poble o Ombudsman:** denúncies individuals i col·lectives dins les institucions d'aquest tipus. A la Sindicatura de Greuges de Barcelona ja han atès a víctimes individuals.
10. **Oficina d'Atenció a les Víctimes del Departament de Justícia:** no sabem si han atès víctimes del cas Jesuïtes Casp. Es una via que funciona en primer lloc per trucada telefònica a un servei d'atenció externalitzat en la Creu Roja i, després, et remeten a experts.

La multiplicitat de canals existents ens porta a fer les valoracions següents:

- **Dificultats per a la denúncia d'abusos i el seu acompanyament integral:** sense un espai identificable de reconeixement i atenció integral independent és molt difícil que les persones afectades se sentin amb força per denunciar els fets que han patit. La no existència o identificació d'un canal únic, professional i independent on les persones afectades es puguin adreçar pot impedir que les víctimes que ho desitgin puguin denunciar i/o trobar l'acompanyament emocional adient per a les seves vivències.
- **Dificultats per investigar els fets de manera global, independent i transparent:** la multiplicitat de canals, molts dels quals són informals o són part implicada, impedeix tenir informació més exhaustiva i de conjunt respecte a tots els fets que han tingut lloc en el marc del col·legi Jesuïtes Casp.

6. Peticions sobre el cas de Jesuïtes Casp

Com s'ha indicat a la justificació, aquest document té l'objectiu d'incidir en la veritat, la justícia, la reparació i la garantia de no repetició dels abusos sexuals que han tingut lloc al col·legi Jesuïtes Casp - Sagrat Cor de Jesús, i alhora també pretén aportar propostes per protocolitzar actuacions sobre casos d'abusos sexuals en contextos escolars del passat més enllà del cas específic Jesuïtes Casp. A la Part 3 del present document abordarem

aquest segon enfoc més general mentre que, a continuació, exposem una sèrie de peticions que incideixen directament en el cas Jesuïtes Casp.

6.1. Peticions adreçades a les institucions competents de l'administració

La prescripció dels casos d'abús sexual no justifica que les autoritats públiques no actuïn de manera decidida i continuada. La petjada emocional de les víctimes no ha prescrit, la necessitat de saber realment els fets tampoc no ha prescrit i la possibilitat de recaptar nova informació que permeti canalitzar judicialment casos no prescrits tampoc es pot donar per tancada. Per tot plegat, és imprescindible que els Mossos d'Esquadra, la Fiscalia, el Departament d'Educació i el Departament de Justícia actuïn d'ofici en el cas Jesuïtes Casp. En aquest sentit, exposem les peticions concretes següents.

Petició institucions 1. Canal institucional únic on adreçar les víctimes i protocol d'actuació

Com s'ha detallat a l'apartat 5, existeixen múltiples canals de denúncia disgregats. És necessari disposar d'un canal únic adreçat a les víctimes. Desenvolupem en profunditat aquest punt a la Proposta 1 i la Proposta 2 d'aquest document.

Petició institucions 2. Investigació pública i independent del cas Jesuïtes Casp

- Als Mossos d'Esquadra i a la Fiscalia els demanem que investiguin el cas Jesuïtes de Casp i que exigeixin, si no es disposa encara de la informació, una apertura generalitzada dels arxius canònics ja que la [Conferència Episcopal es nega a fer-ho](#). Demanem que aquesta investigació es focalitzi no només en els abusadors sinó també en els equips directius i els responsables educatius que van permetre els abusos.
- Al Departament d'Educació li demanem que investiguin el cas Jesuïtes de Casp en tot allò que li pertorqui. En aquest sentit:
 - Fer seguiment de les investigacions realitzades per Jesuïtes (internes o externalitzades).
 - Promoure una investigació per la via administrativa i donar a conèixer els resultats de la mateixa.
 - Dictar acord d'incoació d'expedient administratiu amb les denúncies que s'han fet públiques, per accions i/o omissions de deures i obligacions exigibles a centres educatius.
 - Revisar si es tenen reportades incidències al col·legi Jesuïtes Casp arxivades provisionalment per manca d'acreditació de la falta.
 - Focalitzar la investigació no només en els abusadors sinó també en els equips directius i els responsables educatius que van permetre els abusos.
- A totes les administracions implicades, els demanem una coordinació i assignació de responsabilitats i dotació de recursos en el marc de l'administració pública per a l'esclariment dels fets succeïts en el col·legi Jesuïtes Casp durant dècades.

Petició Institucions 3. Creació d'una comissió de seguiment del cas Jesuïtes Casp

Per tal de garantir la consecució de la investigació pública i independent del cas Jesuïtes Casp i el treball coordinat de totes les administracions implicades, demanem al Departament d'Educació, el Departament de Justícia, el Departament de Salut, el Departament d'Interior, els Mossos d'Esquadra, el Síndic de Greuges de Catalunya i el Síndic de Greuges de Barcelona la creació d'una comissió de seguiment interdepartamental del cas Jesuïtes Casp.

6.2. Peticions adreçades a la Companyia de Jesús

Les dades exposades indiquen que els casos d'abús sexual perpetrats per germans jesuïtes al col·legi Jesuïtes Casp no són casos aïllats. En aquest sentit, la Companyia de Jesús com a institució té una responsabilitat addicional i el deure de col·laborar amb les víctimes i la justícia ordinària per tal d'esclarir els fets i assumir la seva part de responsabilitat. Més enllà de les vies canònica (que es desconeix si s'ha arribat a activar) i privada (en essència parcial) que la Companyia de Jesús ha encetat, dirigim a la Companyia de Jesús les peticions següents.

Petició Jesuïtes 1. Lliurament d'informació a les autoritats públiques pertinents

En primer lloc, li exigim a la Companyia de Jesús que lliuri a les autoritats públiques pertinents —Mossos d'Esquadra, Fiscalia, Departament d'Educació— qualsevol informació i documentació relacionada amb casos d'abusos sexuals als seus centres escolars. Això s'ha de concretar fent arribar informacions, documents i testimonials a la fiscalia i a les administracions públiques implicades i obrint els arxius canònics.

Petició Jesuïtes 2. Explicitació de les actuacions envers els abusadors i les víctimes

En segon lloc, recordem que, per una banda, els germans jesuïtes denunciats formalment a la policia o acusats internament no han estat expulsats mai de l'ordre i, fins fa poc, han gaudit de reconeixement social per part de la Companyia de Jesús. De fet, una de les sol·licituds de la carta signada pels 234 exalumnes era la de retirar qualsevol reconeixement a Francesc Peris així com a qualsevol altra persona autora o còmplice de fets com els denunciats, i això encara no s'ha fet.

Per altra banda, es desconeixen les actuacions de reparació a les víctimes realitzades per la Companyia de Jesús fins al moment. L'única actuació explicitada per la Companyia de Jesús és la contractació d'un bufet d'advocats privat per a fer una auditoria privada i la recomanació d'una entitat privada per a l'acompanyament de les víctimes que ho vulguin.

Per tant, li exigim a la Companyia de Jesús que detalli les mesures preses fins al moment envers els abusadors i les víctimes dels casos d'abusos sexuals que s'han perpetrat al col·legi Jesuïtes Casp.

Petició Jesuïtes 3. Transparència amb les parts afectades

En tercer lloc, demanem a la Companyia de Jesús total transparència en les actuacions que afecten a casos del passat. Addicionalment a lliurar tota la informació a les autoritats públiques pertinents, tal com hem demanat a la Petició Jesuïtes 1, és imprescindible que en

termes d'informació i actuacions posin l'interès i els drets de les víctimes pel davant dels abusadors i la institució.

Petició Jesuïtes 4. Formulació d'acusació d'ofici per part de la Companyia de Jesús

Demaneu que quan es tingui coneixement que un membre de la Companyia ha comès un abús, l'organització actuï en conseqüència. Demaneu, per tant, que la Companyia de Jesús presenti denúncia de tots els casos que coneixen, facilitant, com es deia a la petició 1, informació, permetent el registre integral d'arxius i facilitant que el victimari i/o els testimonis puguin ser preguntats directament. No considerem vàlid l'argument que els casos han prescrit perquè, com és sabut, qualsevol informació facilitada a les autoritats competents pot servir per esclarir casos no prescrits.

Petició Jesuïtes 5. Assumpció de responsabilitats dels equips directius

Demaneu que el col·legi Jesuïtes-Casp i els equips directius de l'escola i els diferents cursos de tots els anys en què tenim constància hores d'ara que s'hi van produir abusos, assumeixin la seva responsabilitat com a vetlladors de la integritat dels alumnes de totes aquestes promocions, en tant que víctimes potencials d'aquests abusadors. I, si s'escau, que es depurin responsabilitats.

PART 2. RECOMANACIÓ A PERSONES AFECTADES PER ABUSOS SEXUALS AL COL·LEGI JESUÏTES CASP

A partir de tota la informació recopilada fins al moment, de les converses mantingudes amb diferents institucions i professionals i de les necessitats comunicades per víctimes d'abusos del col·legi Jesuïtes Casp oferim una recomanació pràctica clau que té per objectiu oferir una resposta efectiva i evitar la revictimització⁵.

Recomanació

Si has estat víctima d'abusos sexuals, denuncia-ho a la policia, encara que sembli prescrit

Si has estat víctima d'abusos sexuals per part d'algun jesuïta del col·legi Jesuïtes Casp i et veus amb forces, **denuncia-ho a la policia. Malgrat que el delicte pugui estar prescrit o que en primera instància algun estament pugui desestimar la voluntat d'interposar denúncia, es recomana continuar amb els tràmits per tal que la informació pugui ser estimada per les instàncies judicials. La informació recollida a la denúncia pot ser vital per identificar responsables, pautes de comportament i relacions entre casos.** La denúncia mai no serà en va i pot ser de molt servei per a altres víctimes els casos de les quals encara no hagin prescrit. Hi ha molts indicis per analitzar si el delicte està prescrit o no, per tant, el més recomanable és denunciar sempre i fer seguiment de si la denúncia ha anat a jutjat.

Si vols denunciar directament adreça't a qualsevol comissaria mencionant el cas d'abusos del col·legi Jesuïtes Casp.

Si vols més acompanyament i assessorament per a fer la denúncia, pots adreçar-te a l' a:

Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte de Barcelona
Tel: 93 554 87 00 (de dilluns a divendres, de 9 a 14 h)
Correu: victimabarcelona.dj@gencat.cat

Les oficines d'atenció a la víctima del delicte són un servei gratuït del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delicte. Els objectius del servei són:

- Promoure els drets de les víctimes i potenciar l'aplicació i desenvolupament del marc normatiu.
- Fer de pont entre les víctimes i les instàncies judicials que intervenen en el procés.
- Prestar una atenció integral que eviti la revictimització, minimitzi les seqüeles i potenciï la recuperació psicosocial.

Trobaràs les adreces de contacte de la resta d'oficines d'arreu de Catalunya a <https://web.gencat.cat/ca/adreces-i-telefonos/index.html?codi=17174&jq=200001>.

⁵ Maltractament addicional exercit contra les víctimes de delictes com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits quantitativs i qualitativs de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades provinents d'altres agents implicats.

PART 3. PROPOSTES DE MESURES URGENTS ADREÇADES A LES INSTITUCIONS COMPETENTS PER ALS CASOS D'ABUSOS EN CENTRES EDUCATIUS SUCCEÏTS EN EL PASSAT

Creiem imprescindible que les actuacions específiques generades pel cas Jesuïtes Casp ajudin a protocolitzar actuacions sobre casos d'abusos sexuals del passat que hagin succeït en altres centres escolars.

Per a la definició de protocols i mesures de prevenció, considerem important alhora parar especial atenció a les particularitats que presenten els centres privats religiosos. Els espais de recés i consell espiritual han estat escenaris habituals d'abusos sexuals, i els sistemes de governança escolar eclesiàstics —que tenen naturalesa privada i jerarquitzada— semblen contribuir a encobrir els delictes. Aquestes particularitats precisen mesures específiques. Entenem, alhora, que el plantejament, si més no general, de les propostes hauria d'anar enfocat a qualsevol cas, s'hagi donat o no en un centre privat religiós.

A partir d'aquestes consideracions a continuació exposem una sèrie de propostes de mesures més generals per tal d'habilitar eines institucionals i protocols estables que garanteixin el tractament dels casos d'abusos sexuals en centres escolars, especialment religiosos, del passat. Aquestes propostes, novament, van dirigides a les autoritats públiques pertinents: els Mossos d'Esquadra, Departament d'Educació, el Departament de Justícia, el Departament de Salut, el Síndic de Greuges de Catalunya i el Síndic de Greuges de Barcelona.

Proposta 1. Canal de denúncia i unitat de suport a les víctimes únic, públic i independent

S'ha constatat la necessitat urgent d'un canal extern únic, independent i públic per canalitzar les denúncies, l'acompanyament a les víctimes i el seguiment dels casos. Algunes de les característiques que hauria d'incloure aquest canal són:

- **Punt d'atenció únic per a la víctima:** és important que hi hagi un canal únic de denúncia i acompanyament per no revictimitzar les víctimes cada cop que hagin d'explicar els successos, per gestionar els casos de manera eficaç i sense fer entrar les víctimes en una processó burocràtica absurda per les diferents administracions i per tenir una fotografia panoràmica i completa dels successos, els abusadors implicats i la magnitud dels fets.
- **Canal públic i independent:** alguns dels canals que existeixen actualment formen part o sorgeixen de les pròpies institucions implicades i per tant no garanteixen una resposta imparcial, independent, segura, efectiva i transparent. És important l'existència d'un punt d'atenció que garanteixi que les víctimes poden fer sentir la seva veu al marge de la institució escolar on s'han perpetrat els fets. Cal, per tant, un canal públic i independent caracteritzat per: la titularitat i provisió pública en tot el seu procés; el finançament públic suficient i necessari per a realitzar les seves funcions; i la transparència i informació pública de les dades (casos, dates, abusadors, llocs, etc.)
- **Canal interdepartamental i vinculant:** tant l'atenció com el seguiment dels casos hauria de centralitzar-se en un punt d'atenció únic, com s'ha dit, i de naturalesa interdepartamental, és a dir, que estigués **integrat per personal dels Departaments d'Educació, Justícia, Salut i Interior**. A més de centralitzar la informació i coordinar les actuacions sense marejar les víctimes, la condició pública i

interdepartamental del canal hauria de fer que les seves **peticions i accions fossin vinculants i d'obligat compliment**.

- **Canal professional:** tant l'assessorament jurídic com l'acompanyament psicològic haurien d'estar proveïts per professionals del dret i la salut de les administracions públiques.
- **Canal permanent i retroactiu:** les particularitats dels casos d'abús sexual infantil que fan, entre d'altres coses, que les denúncies en moltes ocasions es realitzin passats uns anys dels fets, són una de les raons que justifiquen la necessitat que el canal d'atenció sigui permanent. Aquest servei hauria d'**incloure també l'atenció a casos del passat**. L'alumnat que en el passat ha patit abusos en contextos escolars també hauria de sentir-se interpellat i atès.

Des de fa anys existeix el **Servei del Telèfon de la Infància** (Infància Respon, telèfon 116 111) d'atenció en casos d'assetjament en l'àmbit dels centres educatius, de ciberassetjament i d'abusos sexuals a infants i adolescents. Més recent és la creació de l'**aplicació web UsApps** per denunciar violències en centres escolars i que permet contactar, en darrer terme, amb la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situacions de Violència (USAV), creada el 2021. Tots dos semblen, per tant, serveis que encaixarien amb les necessitats exposades. Però la seva existència ja denota diversitat de canals, en el cas del **Servei del Telèfon de la Infància l'atenció inicial està externalitzada en una entitat privada** i, finalment, **l'estructura de la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situacions de Violència (USAV) és petita, insuficient i no vinculant**.

Convindria, per tant, revisar i actualitzar els serveis existents per a **establir un canal i unitat d'atenció als abusos sexuals en entorns escolars que sigui únic, públic, independent, interdepartamental, vinculant, professional, permanent, retroactiu i amb recursos suficients**.

Pel que fa al protocol que aquest canal i/o unitat haurien de seguir, a continuació, en la Proposta 2 detallem algunes mesures possibles.

Proposta 2. Elaboració d'un protocol específic de gestió interdepartamental per detectar, atendre i donar suport a les persones abusades en centres educatius en el passat i prevenir les que puguin succeir en el present i futur

Proposem l'elaboració d'un protocol específic de gestió interdepartamental per prevenir, detectar, atendre i donar suport a les persones abusades en centres educatius en el passat i també de cara al futur.

Denúncia de casos

1. **Crear i/o difondre un telèfon d'atenció als abusos sexuals en l'entorn escolar.** Com s'ha dit, des de fa anys existeix el Servei del Telèfon de la Infància (Infància Respon, telèfon 116 111) i des de 2021 existeix l'aplicació web UsApps per denunciar violències en centres escolars tanmateix convindria revisar aquestes vies de denúncia tenint en compte diferents qüestions:

- **Canal únic:** l'existència del Servei del Telèfon de la Infància i el canal UsApps impliquen l'existència d'un doble canal de denúncia i, de fet, no semblen prou coneguts i difosos en els centres escolars. Convindria crear o aclarir un canal i unitat únic de denúncia i atenció, tal com ja hem desenvolupat més extensament en la Proposta 1.
 - **Comunicació:** el canal/unitat de denúncia i suport hauria de difondre's molt més dins els propis centres escolars i mitjançant campanyes que arribin a tot el sistema educatiu de primària, secundària, batxillerat i cicles i que incloguin xerrades, cartelleria, prospectes explicatius, etc. La comunicació hauria de dirigir-se a infants i adolescents i també a adults (una de les situacions recurrents que hem identificat és que el professorat que pot haver conegut o estat testimoni de casos de companys de feina abusadors no s'atreveix a tractar o denunciar els fets amb contundència dins els centres, entre d'altres raons, per les estructures i relacions de poder organitzatives dels centres). En aquest sentit, el nom Telèfon de la *Infància* pot conduir a malentesos.
2. **Obligatorietat d'informar a la inspecció educativa i d'obertura de protocol:** qualsevol denúncia o acusació interna d'abusos (incloses les conductes inapropiades) hauria de ser d'obligada informació a la inspecció educativa i d'obertura de protocol per tal que en quedi constància documental. És imprescindible que la inspecció educativa sigui informada sempre, obligatòriament i formalment de qualsevol fet que es doni en centres educatius públics, i centres educatius privats concertats i no concertats. Malgrat que sembla que la legislació ja contempla l'obligatorietat d'informar a inspecció, hi ha tipologies de casos que podrien quedar-ne excloses i algunes d'aquests, com són les "conductes impròpies", són precisament moltes de les que s'han donat durant dècades al Col·legi Jesuïtes Casp. Cal que siguin d'obligada notificació formal totes les denúncies.

Acompanyament de les víctimes

3. **Suport psicològic i assessorament legal a les víctimes:** proporcionar suport psicològic i assessorament legal professional, continuat i gratuït a les víctimes. Els Departaments de Justícia i de Salut juguen aquí un paper important.
4. **Acompanyament en el seguiment del cas i en les mesures de reparació:** facilitar, si la víctima ho sol·licita, la documentació referida al cas i, com a eina de justícia restaurativa, el diàleg en un entorn segur amb el victimari i la institució responsable. Estudiar i establir, tal com es desenvolupa a la Proposta 3, mecanismes de justícia restaurativa i de compensació a les víctimes.

Instrucció

5. **Derivar qualsevol cas a la unitat de suport a les víctimes (d'acord amb la Proposta 1)** sense fer recaure en el centre educatiu la feina d'instrucció i l'acompanyament a la víctima.
6. **Dirigir la instrucció i esclariment dels fets (i la futura prevenció) a tots els actors:** en els processos d'investigació sobre el que ha passat és important posar el focus no només en les víctimes i els abusadors, sinó també en els càrrecs de

responsabilitat i els companys de professió de cara a l'establiment de responsabilitats i mesures de prevenció. Això és clau per determinar el grau de connivència institucional respecte a dinàmiques sistèmiques d'abús. També és important, per exemple, perquè els companys de feina que tinguin notícia de casos han de disposar de mecanismes de denúncia aliens al propi centre escolar (i a les relacions jeràrquiques que s'hi donen).

Prevenció de casos en el present i futur

7. **Assegurar mesures de prevenció en contextos escolars:** garantir protocols i condicions espaials clares per realitzar tutories, infermeries, colònies o altres espais potencialment de risc.
8. **Exercir la inspecció permanent dels centres educatius pel que fa a la prevenció i gestió de casos d'abusos als centres.**

Proposta 3. Establiment de mecanismes de justícia restaurativa i de compensació a les víctimes

Al Departament d'Educació, al Departament de Justícia, als Mossos d'Esquadra, al Síndic de Greuges de Catalunya i al Síndic de Greuges de Barcelona els demanem l'elaboració d'un protocol de reparació de les víctimes on, entre d'altres qüestions, es tinguin en compte:

- Reparació econòmica
- Reparació simbòlica
- Fer-se càrrec de les despeses d'ajuda psicològica

Proposta 4. Reunió conjunta de totes les institucions implicades

Com es desprèn de les diferents propostes detallades més amunt (creació d'una comissió de seguiment del cas Jesuïtes Casp amb les parts implicades descrita a la Petició Institucions 3, creació d'un canal d'atenció únic interdepartamental ja exposada a la Proposta 1, definició d'un protocol específic de gestió de casos descrita a la Proposta 2, i establiment de mecanismes de justícia restaurativa i compensació a les víctimes descrit a la Proposta 3), **és imprescindible la trobada i la coordinació de les diverses administracions implicades.**

Per tant, **al Departament d'Educació, el Departament de Justícia, el Departament de Salut, el Departament d'Interior, els Mossos d'Esquadra, el Síndic de Greuges de Catalunya i el Síndic de Greuges de Barcelona els sol·licitem l'organització d'una cimera per abordar conjuntament la investigació i la prevenció de casos d'abusos sexuals en centres escolars religiosos.**

Proposta 5. Pronunciament públic i elevació d'una proposta parlamentària per tal que els delictes d'abusos sexuals a menors no prescrivin

Com ja vam fer a la carta adreçada a Jesuïtes Casp i signada pels 234 exalumnes i atès que no hi ha hagut cap declaració pública al respecte, **a la Companyia de Jesús li tornem a demanar que es pronuncii públicament** en favor d'un canvi en l'ordenament jurídic perquè els delictes de pederàstia no prescrivin.

Respecte a aquesta qüestió demanem també als partits polítics d'abast autonòmic i estatal que **elevin una proposta parlamentària** per tal que els delictes d'abusos sexuals a menors no prescrivin.

Proposta 6. Creació de jutjats especialitzats en infància

Tal com ja han reclamat entitats com [Save the Children](#), al Ministerio de Justicia li demanem que la creació de jutjats especialitzats en infància per tal que els casos d'abusos sexuals a menors tinguin un tractament judicial adient i especialitzat.

**ANNEX. CARTA ADREÇADA AL COL·LEGI JESUÏTES CASP EL 22
DE MAIG DE 2023**

Benvolgudes, benvolguts,

Ens adrecem a vostès com a exalumnes del Col·legi Casp en diferents promocions.

Recentment hem tingut coneixement dels abusos sexuals que el jesuïta Francesc Peris va perpetrar en un centre dels Jesuïtes a Bolívia, amb testimonis esfereïdors. Arran de la informació publicada al diari *El País* hem pogut saber que aquests fets van ser denunciats el 2021 al Vaticà i a la Conferència Episcopal Espanyola i que, en primera instància, des de la institució dels Jesuïtes es va anunciar públicament que s'investigarien els fets.

En el cas de Francesc Peris, malauradament **dos anys després de la denúncia no només no s'ha produït un posicionament ferm i públic de condemna per part de la institució i en particular del Col·legi Casp**, sinó que segons es desprèn de les informacions de *El País* "**La Companyia de Jesús es nega a donar informació sobre Chesco i el seu trasllat al país andí**". En el mateix recull d'informació es pot constatar que no es tracta de casos aïllats, ni pel que fa a la Companyia de Jesús, on se n'han identificat diversos, ni en relació amb l'Església catòlica espanyola, on fins al moment el citat mitjà de comunicació n'ha comptabilitzat 953.

Com a antics alumnes sentim una profunda indignació i considerem d'extrema gravetat que la Companyia de Jesús no hagi actuat de manera decidida per facilitar la investigació als mitjans i per denunciar i reparar, en la mesura del possible, les víctimes en el cas que ens ocupa.

En aquest sentit, i davant dels antecedents de resposta de l'Església a denúncies d'altres casos d'abusos i pederàstia, sota cap concepte podrà considerar-se com a resposta vàlida i suficient lamentar els fets sense condemnar-los, fer comunicats de caràcter merament intern, protegir la identitat de l'agressor i obviar els mecanismes de denúncia per la via judicial. Aquest plantejament, en cap cas, respondria als estàndards internacionals de drets humans per assegurar la justícia, la veritat, la reparació a les víctimes i les garanties de no repetició.

És per aquest motiu que ens adrecem a vostès amb les peticions següents per al col·legi i per a la institució:

1. Emetre un comunicat públic de condemna i rebuig als fets investigats i publicats pel diari *El País* com a primera mesura d'assumpció de responsabilitat per part de la institució. 2. Posar-se a disposició de les víctimes i oferir-los un canal per facilitar el contacte entre possibles persones que vulguin denunciar els fets per la via judicial o que vulguin iniciar un procés de cura col·lectiu.
3. Mantenir una investigació interna per conèixer si els diferents trasllats de centre de Francesc Peris en diferents períodes van estar mediat per possibles denúncies o per indicis de possibles abusos. Investigar possibles abusos d'altres jesuïtes així com els encobriments per fer-los possibles i, si s'escau, denunciar-los per la via judicial. Apartar de l'exercici de la seva activitat i dels seus càrrecs qualsevol persona implicada en aquests casos.
4. Retirar qualsevol reconeixement a Francesc Peris així com a qualsevol altra persona autora o còmplice de fets com els denunciats.
5. Col·laborar amb els mitjans de comunicació per tal que l'opinió pública sigui coneixedora dels fets i contribuir així a construir un rebuig social col·lectiu i, el que és més

important, per tal de prevenir i evitar aquesta xacra que s'ha produït en les darreres dècades i de manera reiterada en el si de l'Església catòlica.

6. Assegurar que en tots els centres educatius de l'ordre dels Jesuïtes s'estableixen protocols i mesures que proporcionin entorns segurs a tots els infants i joves. Cal vetllar, especialment, per la seva implantació en altres països, on la legislació pugui ser més laxa i/o en entorns on l'alumnat pugui ser més vulnerable.
7. Sumar-se a les veus que demanen que els delictes de pederàstia i violència sexual contra menors no prescriquin.

Rebin una cordial salutació,

Barcelona, 22 de maig de 2023

Les següents persones com a exalumnes del Col·legi Jesuïtes de Casp donen suport a aquesta carta:

Nota: en aquest espai constaran els noms de les persones que han decidit sumar-se a aquesta carta.